

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 8Cdo/206/2020
Identifikačné číslo spisu: 3818204044
Dátum vydania rozhodnutia: 23.09.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Oľga Trnková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:3818204044.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu G.. P. X., bývajúceho v F., I. I. XXXX/XA, proti žalovanej Sociálnej poisťovni, so sídlom v Bratislave, Ul. 29. Augusta č. 8 a 10, o náhradu škody, vedenom na Okresnom súde Prievidza pod sp. zn. 14C/26/2018, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 22. apríla 2020 sp. zn. 5Co/5/2020, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanej náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Prievidza (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 25. októbra 2019 č. k. 14C/26/2018-37 výrokom I. žalobu zamietol a výrokom II. žalovanej nepriznal nárok na náhradu trov konania.

2. V odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie uviedol, že žalobca sa podanou žalobou domáhal voči žalovanej zaplata sumy 2.827,58 eur titulom majetkovej ujmy. Túto vyčíslil ako rozdiel medzi výškou čiastočného invalidného dôchodku, ktorý mu bol priznaný s účinnosťou od 26. septembra 2014 a výškou vyplatených dávok v hmotnej núdzi za obdobie od apríla 2013 do 26. septembra 2014. Mal za to, že mu mal byť invalidný dôchodok priznaný už od 29. apríla 2013. Súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa § 1 ods. 2 Občianskeho zákonníka, § 120 ods. 2 zák. č. 461/2003 Z. z. a ďalej ust. § 1 písm. a/, § 2, § 3 ods. 1, § 4 písm. j/ zák. č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci. Dospel k záveru, že žalovaná nie je v spore pasívne vecne legitimovaná, keďže subjektom zodpovednosti za škodu, ktorá bola spôsobená nezákonným rozhodnutím, alebo nesprávnym úradným postupom verejnoprávnej inštitúcie je Slovenská republika, ktorá má v sporoch o náhradu takejto škody pasívnu vecnú legitimáciu. Nakoľko ju žalobca za žalovanú neoznačil, žaloval nesprávny subjekt, a preto súd jeho žalobu z nedostatku vecnej pasívnej legitimácie zamietol. I napriek uvedenému súd nemohol žalobe vyhovieť, nakoľko v žalobe chýbalo skutkové tvrdenie, či sa žalobca domáhal náhrady škody z dôvodu nezákonného rozhodnutia, alebo z dôvodu nesprávneho úradného postupu. Ak by išlo o prípad nezákonného rozhodnutia, toto by muselo byť zmenené alebo zrušené pre jeho

nezákonnosť príslušným orgánom (k čomu v danej veci nedošlo, keďže žalobca proti rozhodnutiu žalovanej žiaden opravný prostriedok nepodal). Žalobca si napokon nesplnil ani povinnosť požiadať príslušný orgán o predbežné prerokovanie nároku (§ 15 a nasl. zákona č. 514/2003 Z. z.). O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP.

3. Krajský súd v Trenčíne (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 22. apríla 2020 sp. zn. 5Co/5/2020 napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie, ako vecne správny, potvrdil a žalovanej nepriznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Stotožnil sa s názorom súdu prvej inštancie, že žalobca za žalovanú označil subjekt, ktorý nemá v spore pasívnu vecnú legitimáciu. Stotožnil sa i s názorom súdu prvej inštancie, že pokiaľ žalobca nepodal odvolanie voči rozhodnutiu žalovanej, nemohol sa domáhať svojho nároku titulom náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím. Za nedôvodnú považoval jeho námietku vo vzťahu k nesprávnemu úradnému postupu žalovanej, keď bolo síce pravdou, že jeho sťažnosť bola vyhodnotená ako opodstatnená, avšak len vo vzťahu k nedodržaniu zákonných lehôt pri posudzovaní jeho zdravotného stavu a nie ku konkrétnemu dátumu priznania invalidného dôchodku. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP.

4. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie, v ktorom uviedol, že „žiadosť o čiastočný invalidný dôchodok podal 6. februára 2014 a na komisiu LKP bol predvolaný až 9. septembra 2014 a následne až 14. októbra 2014. Jeho sťažnosti voči žalovanej boli hodnotené ako opodstatnené. Žalobu na súd podal 5. septembra 2018 a súd začal vo veci konať až po cca 9 mesiacoch. Dňa 25. októbra 2019 bol súdom vyzvaný vo veci nejasného podania a stalo sa z neho súdne pojednávanie bez jeho právnik. V spise LPK z 9. septembra 2014 neexistuje záznam z LKP (§ 245 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z.) a dňa 24. júna 2019 bol súdom vyzvaný na späťvzatie žaloby. Nevie prečo odvolací súd jeho odvolanie zamietol, keď mu vznikla majetková škoda 2 827,58 eur, čo je pre žalovanú zanedbateľná položka, avšak pre neho, ako starobného dôchodcu, znamená nie malú sumu.“ Súd posúdil uvedené podanie podľa obsahu ako „dovolanie“.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) skúmal bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), či sú dané procesné predpoklady pre uskutočnenie meritórneho dovolacieho prieskumu; dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) dovolací súd uvádza nasledovné:

6. Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je a/ dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b/ dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c/ dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

7. Z citovaných ustanovení vyplýva, že právna úprava civilného sporového konania účinná od 1. júla 2016 naďalej vyžaduje, aby bol dovolateľ (okrem prípadov, na ktoré sa vzťahuje § 429 ods. 2 CSP), zastúpený advokátom. Na rozdiel od predchádzajúcej právnej úpravy sa (navyše) vyžaduje, aby podané dovolanie bolo spísané advokátom, teda osobou, ktorá je zapísaná v zozname vedenom Slovenskou advokátskou komorou (tento zoznam je dostupný na internetovej stránke www.sak.sk). Spísanie dovolania advokátom je obligatórnou podmienkou dovolacieho konania, ktorá musí byť splnená už pri podaní dovolania; jej nedostatok musí byť odstránený do uplynutia zákonnej lehoty na podanie dovolania. To neplatí, ak dovolateľ nebol riadne poučený odvolacím súdom (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 18. decembra 2019 sp. zn. 4Cdo/190/2019).

8. Právna úprava obsiahnutá v § 429 ods. 1 CSP ustanovuje osobitnú podmienku dovolacieho konania,

bez splnenia ktorej dovolací súd nemôže uskutočniť meritórny dovolací prieskum. Zákon túto podmienku nestanovuje iba v prípade dovolateľov uvedených v § 429 ods. 2 CSP.

9. Postup súdu prvej inštancie v prípade nespĺnenia osobitnej podmienky dovolacieho konania (§ 429 ods. 1 CSP) upravuje § 436 ods. 1 CSP, podľa ktorého vtedy, keď má dovolanie vady podľa § 429 CSP a dovolateľ nebol riadne o povinnosti podľa § 429 CSP poučený v odvolacom konaní, súd prvej inštancie vyzve dovolateľa na odstránenie vád a poučí ho o následkoch neodstránenia vád dovolania.

10. Ustanovenie § 436 ods. 1 CSP predstavuje jedinú (výnimočnú) procesnú situáciu, v ktorej súd prvej inštancie prihliada na existenciu vád dovolania a dovolateľa vyzýva na ich odstránenie. Tento postup súdu prvej inštancie sa týka výlučne vád dovolania v zmysle § 429 ods. 1 CSP a ich výskytu v prípade absencie (alebo nedostatočného) poučenia dovolateľa odvolacím súdom.

11. V danom prípade zo spisu vyplýva, že a/ dovolaním napadnutý rozsudok obsahuje riadne poučenie v zmysle § 429 ods. 1 CSP a b/ dovolateľ nemá právnické vzdelanie, nevykazuje znaky dovolateľa uvedeného v § 429 ods. 2 CSP a podal dovolanie, ktoré nespísal advokát. Vzhľadom na to nebolo už povinnosťou súdu prvej inštancie vyzvať dovolateľa na odstránenie vád dovolania a poučiť ho o následkoch neodstránenia vád tohto mimoriadneho opravného prostriedku podľa § 436 ods. 1 CSP (ako to urobil súd prvej inštancie uznesením z 27. júla 2020 č. k. 14C/26/2018-56, navyše až po uplynutí lehoty na podania dovolania).

12. Súčasná právna úprava CSP v § 429 ods. 1 CSP okrem povinného právneho zastúpenia dovolateľa advokátom vyslovene požaduje, aby podané dovolanie bolo zároveň ním spísané a podpísané, pričom všetky podmienky musia byť splnené kumulatívne. Uvedená podmienka (spísanie a podpísanie dovolania advokátom) nebola v danej veci splnená.

13. Z vyššie uvedených dôvodov, potom samotné dovolanie (nespísané a nepodpísané advokátom) nespĺňalo ani náležitosti dovolania vyžadované v § 428 CSP.

14. So zreteľom na vyššie uvedené dovolací súd uzatvára, že v danom prípade nie je splnená osobitná podmienka dovolacieho konania vyplývajúca z § 429 ods. 1 CSP, a preto nemožno uskutočniť meritórny dovolací prieskum. Z týchto dôvodov najvyšší súd odmietol dovolanie žalobcu podľa § 447 písm. e/ CSP, v zmysle ktorého dovolací súd odmietne dovolanie, ak neboli splnené podmienky podľa § 429 CSP.

15. Záverom dovolací súd k žiadosti žalobcu z 29. júna 2020 o pridelenie právneho zástupcu súdom (č. l. 54), uvádza, že súd vždy poučí strany o ich práve zvoliť si advokáta a o možnosti obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP). Súd prvej inštancie v rámci výsluchu žalobcu podľa § 130 CSP (č. l. 15-16), tohto poučil, aby požiadal o pridelenie právneho zástupcu Centrum právnej pomoci v Žiari nad Hronom s tým, že úradné dni sú uvedené aj na príslušnom úrade práce. Žalobca však túto možnosť v konaní nevyužil.

16. V dovolacom konaní úspešnej žalovanej najvyšší súd trovy dovolacieho konania nepriznal, lebo jej žiadne trovy nevznikli.

17. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok